

Slutrapport Strandbeten och strandängar vid Vägumeviken

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling. Europa
investerar i landsbygdsområden

Slutrapport Strandbeten och strandängar vid Vägumeviken

Projektet Strandbeten och Strandängar har pågått under tre år. Länsstyrelsen i Gotlands län beviljade föreningen Vägumevikens Vänner ekonomiskt projektstöd för att utarbeta Strandbeten och Strandängar runt Vägumeviken.

Projektet har avsett att återskapa den värdefulla naturmiljön runt Vägumeviken genom röjning, stängsling, vassröjning, färistar och stättor inom området för att kunna återuppta bete av markerna och tillgängliggöra dessa områden för såväl boende som besökare. Landskapet hålls på detta sätt öppet och den biologiska mångfalden ökar. Detta är ett steg i att återställa det ekosystem som tidigare förevarit i Vägumeviken.

De åtgärder som utfördes på 50-80 talet (pirerna i Slite, bron till Asunden och orenat vatten i Vägumeviken) försämrade ekosystemet. Reningsverket i Lärbro är numera stängt vilket minskat mängden förorenat vatten som rinner ut i Vägumeviken genom Vägumeviken.

Vi behöver fortsätta att rensa på flera ställen runt viken och ta bort vass för att underlätta släkesupptagning framöver. Om vi skyddar viken från att växa igen kan havsöringen åter få tillgång till sin ursprungliga lekplats i Vägumeviken. Redan nu kan vi konstatera att både abborre och flundra hittat tillbaka till de inre delarna av Vägumeviken.

Genom projektet har föreningen röjt vass samt röjt och rensat sly och träd utefter stranden. Sly, vass och träd längs stranden har gjort att Vägumeviken höll på att växa igen. För att arbetet med vasskörden ska bli hållbart betas de instängslade områdena nu av lamm, hästar och kor. Djuren har fått ett större område att beta på.

I projektet har ingått att anlägga färister över några befintliga vägar samt bygga och sätta upp ett antal stättor. Därmed kan man öppna upp för nya vandrings- och cykelleder som gör det möjligt att ta sig runt Vägumeviken från Slite till Barläst och Asunden.

Åtgärden har även inneburit att fler besökare i alla åldrar lockats till Vägumeviken. Ett ökat antal besökare gynnar de lokala butikerna, gårdsbutikerna, m.fl. Projektet har också inneburit en utökad möjlighet att utföra olika vattenaktiviteter, kajakliv, fiske, bad, m.m.

Projektet har inneburit att stängsling skett runt de inre delarna av Vägumeviken i tre olika etapper.

- Område 1 avser delar av Sliteskogen och knyter ihop med Stainskärsudden. Färdigt 2021.
- Område 2 avser Skärsudden som knyter ihop med Hammarssidan till sommarstugeområdet. Färdigt 2022.
- Område 3 avser området från sommarstugorna vid Stora Hammars längs vägen bort till Barläst. Färdigt 2023.

Tidplanen innebar att projektet skulle vara klart för slutredovisning i mars 2023. Slutredovisning till Länsstyrelse och Jordbruksverket är inlämnad i februari månad 2023.

Slutrapport Strandbeten och strandängar vid Vägumeviken

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling. Europa
investerar i landsbygdsområden

Vilka resultat har vi uppnått med projektet

1. I projektets första områden (område 1 och 2) har vassen hållt sig nere, speciellt när djuren kommer ut på bete tidigt.
2. En mer tillgänglig natur för alla så att allemansrätten bättre kan utnyttjas. Vi har fått en mera attraktiv, tätortsnära natur för en hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling.
3. En påtaglig ökning av antalet besökare i området (turister, boende, campare, sportfiskare, fågelskådare, scouter, m.fl.).
4. Antalet vandrare, cyklister och bilburna besökare har ökat i området. Hela området är numera mer tillgängligt tack vare installationen av färstar och stättor.
5. Flera grupper med scouter har campat inom området vilket ger barn och ungdomar en god kunskap om friluftslivet.
6. Ett stort engagemang med delaktighet i projektet från boende i bygden.
7. Vackra kulturmiljöer har bevarats och utvecklats. Detta innebär en gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser.
8. Den biologiska mångfalden har ökat.
9. Stor uppskattning från såväl besökare som närboende för det nedlagda arbetet i projektet.
10. Ökat antal vilda djur i området. Fler fåglar och fler fiskar finns i och omkring Vägumeviken.

Projektet kommer för framtiden att innebära

- Vägumevikens Vänner kommer att se till att djur betar på de områden som är instängslade.
- Tillsyn och skötsel av stängsel kommer att ske årligen.
- Vägumevikens Vänner kommer att fortsätta att söka stöd för att underhålla viken.
- Vägumevikens Vänner kommer att engagera sig i ett projekt att anlägga vandrings- och cykelleder längs Vägumeviken så att fler besökare hittar till området.
- Vägumevikens Vänner får möjlighet att ta upp släke på flera ställen. Genom att ta upp större släkesmängder får vi bort mer kväve och fosfor ur vattnet
- Att fler insatser görs för att gäddan ska hitta tillbaka till Vägumån.

Vägum den 15 februari 2023

Styrelsen i Vägumevikens Vänner

Ingrid Fredriksson, Karin Svanberg, Susanna Holmgren, Maria Wiklund Karlsson